



**Aigües de
Barcelona**

La gestió responsable

Tancant el cicle de l'aigua

Aigües de Barcelona aposta per l'economia circular i la transformació de les depuradores

Entrevista a Àngels Chacón, consellera d'Empresa i Coneixement

"Som molt optimistes amb les possibilitats de l'economia circular a Catalunya"

De tot cor

La plantilla d'Aigües de Barcelona s'implica en accions de voluntariat

La innovació com a senyal d'identitat

La cerca de la innovació i el talent són valors que defineixen Aigües de Barcelona



Editorials



4

Reportatge



Tancant el cycle de l'aigua

6

Aigües de Barcelona aposta per l'economia circular i afronta la transformació de les depuradores en ecofactories per aprofitar l'aigua regenerada al cycle de l'aigua

Entrevista



Àngels Chacón, consellera d'Empresa i Coneixement

14

"Som molt optimistes amb les possibilitats que té el sector de l'economia circular a Catalunya"

Fotonotícia



L'ETAP de Sant Joan Despi, al 48h Open House

18

Jornada de portes obertes a l'estació de tractament d'aigua potable amb l'ocasió del gran festival d'arquitectura de Barcelona

Actualitat



L'actualitat en 10 tuits

20

Condonem el deute a 24.000 famílies; millorem l'atenció ciutadana a Badalona; la campanya Stop Tovallolletes al Vàter, a Montcada; col·laborem amb La Marató de TV3...

Reportatge



De tot cor

22

La plantilla d'Aigües de Barcelona s'implica en accions de voluntariat, fet que reforça el compromís de la companyia en accions per millorar l'entorn i ajudar els qui ho necessiten

Reportatge



Hàbits saludables per a la ciutadania

28

Aigües de Barcelona potencia accions en matèria de nutrició, salut física i emocional, reciclatge o qualitat de l'aigua que tinguin un impacte positiu en l'àmbit humà i social

Reportatge



La innovació com a senyal d'identitat

34

La innovació i el talent de sis generacions de professionals han estat i són el motor del passat, el present i el futur d'Aigües de Barcelona

Reportatge



El diàleg, una eina de proximitat i participació

38

El Fòrum de Diàleg d'Aigües de Barcelona, que ja ha celebrat la 16a edició, reforça el contacte amb les entitats representants de la ciutadania i potencia la comunicació amb els grups de relació de la companyia

La nostra història



Torre de les Aigües del Tibidabo

42

Des del 1905, la seva imatge està lligada a la de la muntanya que domina Barcelona

PORTADA
Depuradora del Baix Llobregat.
Foto: Arxiu Aigües de Barcelona



PETJADA ECOLÒGICA

Massa de la publicació (grams)
115,31



Petjada de carboni (grams CO2 equivalent): 140.68.
Publicació convencional: 410.63.
Estalvi aconseguit: 269,95



Residus generats (grams)
57.44.
Publicació convencional: 57.76.
Estalvi aconseguit: 0,32



Consum d'aigua (litres)
76.02.
Publicació convencional: 122.67.
Estalvi aconseguit: 46,65



Consum de matèries primeres verges (grams)
34.53.
Publicació convencional: 172.65.
Estalvi aconseguit: 138,12



Consum d'energia (kWh)
1.68.
Publicació convencional: 5.38.
Estalvi aconseguit: 3,70



CRÈDITS

PRESIDENT DEL CONSELL EDITORIAL: Ignacio Escudero. CONSELL EDITORIAL: José Antonio Castillo, Xavier de Fuentes, Manuel Giraldo, Xavier Iraegui, Núria Latorre, Ana Maresca, Marc Mascareñas i Maria Monzó. DIRECTORA: Maria Salameró. COORDINACIÓ: Albert Alonso. DISSENY: Morillas. EDICIÓ I PRODUCCIÓ: ZETACORP. Publicaciones Corporativas (Grupo Zeta) Consell de Cent, 425, 5a planta 08009 Barcelona Tel. 932 279 416. Director: Óscar Voltas. Subdirector: David Heredia. Coordinació editorial: Nuria González i Marta Carrera. Cap de redacció: Toni Sarrià. Redacció: Gemma Figueras, Paco Martínez, Toni Capilla, Laura Manzanera, Antonia Salmerón i Cèlia Mondéjar. Maquetació: Cristina Vilaplana, Xavier Julià, Samuel Vergés i Rut Vidal. Col·laboradors: Àlex Blancafort, Francesc Ràfols i Cisco Figueroba (edició). FOTOGRAFIES: Dani Aznar, Frederic Camallonga, Marta Jordi, Flaminia Pelazzi, arxiu d'Aigües de Barcelona, arxiu de Grupo Zeta i agències. DIPÒSIT LEGAL: B. 24090-2012 ISSN: 2385-5878 Revista impresa en paper Symbol Matt Plus (Fedrigioni España).





Ignacio Escudero

**Director general
d'Aigües de Barcelona**

El clima mediterrani en el qual ens trobem ens obliga a fer front als episodis cíclics de sequera que afecten l'àrea metropolitana de Barcelona. És en aquest sentit que la reutilització d'aigua esdevé el primer i millor recurs per lluitar-hi i el més efectiu en termes de desenvolupament sostenible als nuclis urbans.

La transformació de les depuradores en ecofactories fa possible obtenir aigua regenerada de gran qualitat, reaprofitar nutrients com ara fertilitzants o sorres i la generació d'energia verda a partir de la valorització energètica dels residus. Tot això contribueix a l'autosuficiència energètica de les nostres plantes i és clau per avançar cap al model de

desenvolupament sostenible que demanden les grans àrees urbanes com Barcelona.

El projecte pioner de transformació de la depuradora del Baix Llobregat en ecofactoria i la posada en marxa de l'Estació de Regeneració d'Aigua ubicada a la mateixa planta ens permet disposar d'aigua regenerada de gran qualitat per a usos industrials i mediambientals, i és el primer pas perquè aquesta aigua reutilitzada es pugui retornar riu Llobregat amunt per captar-la de nou a la planta potabilitzadora de Sant Joan Despí i començar de nou el cicle de l'aigua. Això ens permetrà fer front a la disponibilitat limitada dels recursos a la nostra conca hídrica i al creixement de la població.



Àngel Simon

**President del
Consell d'Administració
d'Aigües de Barcelona**

El desafiament que suposa el canvi climàtic ens obliga a buscar solucions innovadores basades en la mateixa natura i en l'aplicació de la tecnologia. Des del Grup Agbar ja fa temps que treballem en un model de desenvolupament sostenible, basat en l'economia circular, aplicant tres criteris: la reutilització de l'aigua, la generació d'energia renovable i la valorització dels residus.

En el tractament de les aigües residuals ens hem tornat a avançar, en transformar les depuradores en ecofactories. Aquestes instal·lacions, regides sota el paradigma de l'economia circular, ens proporcionen recursos valuosos com ara aigua

reutilitzada, nutrients i energia, i contribueixen a la preservació del medi ambient.

La consecució del premi Momentum for Change, atorgat per les Nacions Unides el 12 de desembre com a reconeixement del model d'ecofactories desenvolupat a Santiago de Xile per Aguas Andinas, empresa del nostre Grup, i que també s'està implantant amb èxit a Granada i a Barcelona, confirma que anem en la bona direcció. Sense la cooperació amb les administracions i els diversos agents implicats del sector de l'aigua, això no seria possible.

Tancant el cicle de l'aigua

SUBMINISTRAMENT D'AIGUA REGENERADA

Canonades de l'Estació Regeneradora d'Aigua del Baix Llobregat des d'on es podria impulsar aigua regenerada.

AQUESTA ACCIÓ S'EMMARCA EN EL PLA AIGÜES 2020 DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE I CORRESPON AL SEGÜENT OBJECTIU:



Gestionar el recurs de forma eficient i sostenible



Aigües de Barcelona aposta per l'economia circular i afronta la transformació de les depuradores en ecofactories per aprofitar l'aigua regenerada al cicle de l'aigua amb total garantia

Històricament, les estacions depuradores d'aigües residuals (EDAR) tractaven les aigües procedents dels habitatges, la indústria o d'altres usos i aquesta acció permetia tornar l'aigua al medi amb uns estàndards mínims de qualitat. Aquest procés implica la producció d'uns residus que també han de ser tractats i el consum de molta energia. Es tracta d'un model lineal del cicle de l'aigua,

on aquesta es capta dels rius i aqüífers, es potabilitza, es consumeix i es tracta a una depuradora per al seu retorn al mar o per a usos industrials, agrícoles, ornamentals, etcètera.

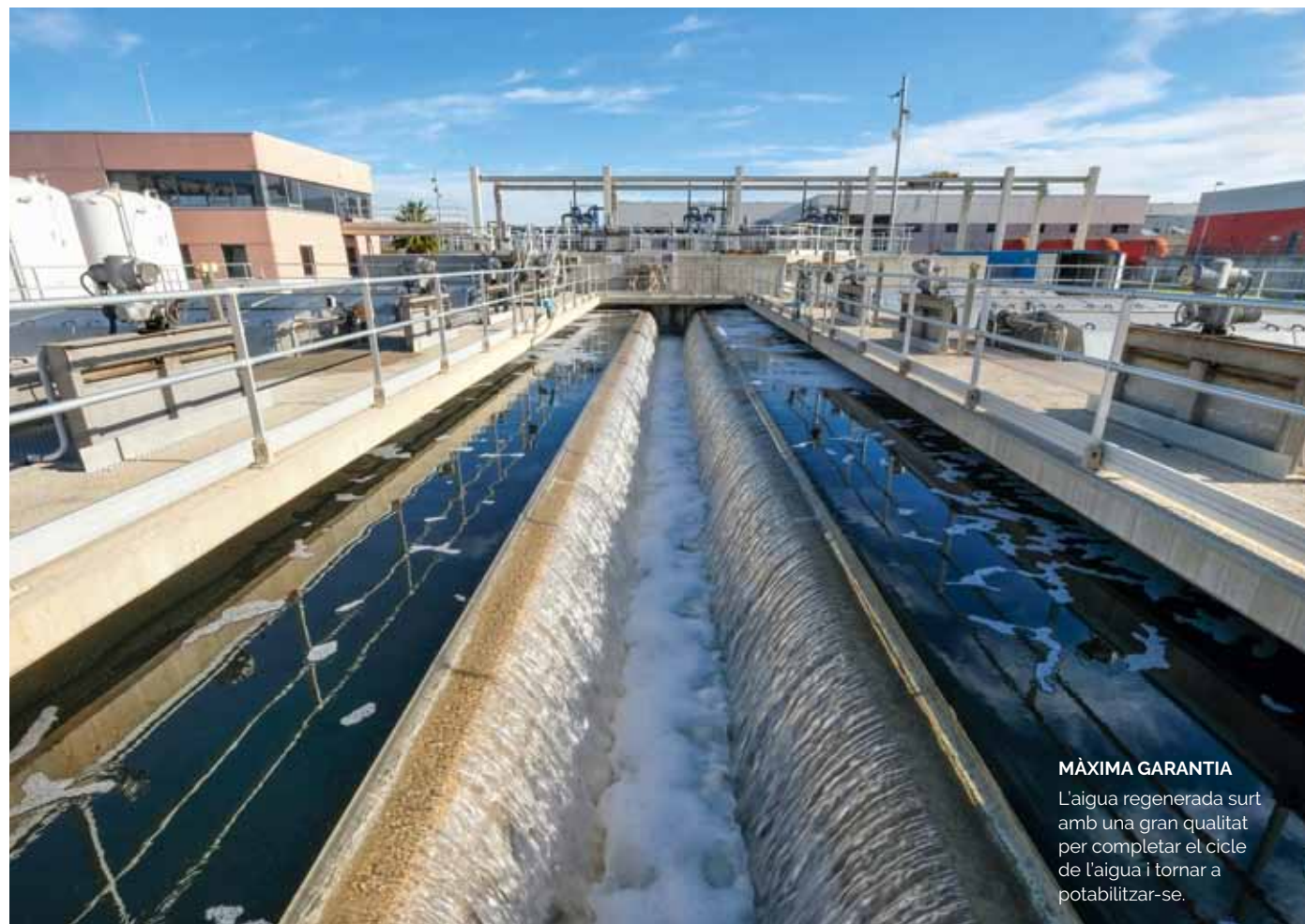
En el seu compromís amb el medi ambient i amb una gestió eficient dels recursos, Aigües de Barcelona ha decidit trencar amb aquesta filosofia lineal i apostar per un model d'economia

circular del cicle de l'aigua. L'estratègia de la companyia passa per convertir el sanejament en la peça angular de tot el procés per fer que no sigui el final del cicle, sinó l'origen del reaprofitament de l'aigua. Així, les estacions depuradores d'aigües es converteixen en veritables ecofactories, instal·lacions que s'han transformat per al seu ús en font generadora de recursos i productora d'energia



"Hem de fer una clara tasca de pedagogia"

Per a Xavier Iraegui, director d'Operacions d'Aigües de Barcelona, la reutilització d'aigua regenerada "representa un ús més intel·ligent dels recursos locals: és inesgotable per definició, encaixa en les nostres necessitats i és més barata i té menys impacte ambiental que les dessalinitzadores". L'etapa prospectiva del projecte amb l'Estació Regeneradora d'Aigua (ERA) de l'EDAR del Baix Llobregat conclourà el segon trimestre del 2019, després de bombejar aigua regenerada a un nivell prepotable, que es barreja amb la del riu per tornar a entrar dins del cicle de potabilització i distribució. Una part important de l'èxit d'apostar per la regeneració passa "per convèncer els grups de relació, com les autoritats sanitàries, l'Agència Catalana de l'Aigua i, finalment, la ciutadania que la regeneració pot ser una eina fonamental per garantir el subministrament en cas de sequera i crisi hídrica amb totes les garanties de qualitat i sanitàries". Per això, advoca "per fer una clara tasca de pedagogia, d'explicar que la regeneració és una cosa que està passant, ja que l'aigua que captem a la planta potabilitzadora de Sant Joan Despí, per exemple, ha passat per altres depuradores".



MÀXIMA GARANTIA
L'aigua regenerada surt amb una gran qualitat per completar el cicle de l'aigua i tornar a potabilitzar-se.

El projecte pilot

Com a projecte pioner, actualment hi ha en marxa la transformació de l'EDAR del Baix Llobregat en ecofactoria. Una part fonamental del projecte recau en l'Estació de Regeneració d'Aigua (ERA) ubicada a la mateixa planta. Dissenyada per tractar un cabal màxim de 14.400 m³/h, disposa d'una instal·lació de tractament terciari bàsic anomenada DMD (acrònim de les tres etapes principals: decantació llastrada, microfiltració i desinfecció), d'un tractament avançat amb ultrafiltració, osmosi inversa i una posterior desinfecció per ultraviolats. Amb aquests recursos, garanteix la qualitat de l'aigua que surt de la planta per a usos industrials i mediambientals. També són el primer pas perquè l'aigua regenerada es pugui retornar riu Llobregat amunt per captar-la de nou a la planta potabilitzadora de Sant Joan Despí i començar de nou el cicle de l'aigua.

Això permetria fer front a la disponibilitat limitada dels recursos a la nostra conca hidrica i al creixement de la població. Per aconseguir-ho, s'ha vertebat un projecte centrat en quatre eixos: aigua, energia,

Una part important del projecte recau en l'Estació de Regeneració d'Aigua (ERA) de l'EDAR del Baix Llobregat



DELTA DEL LLOBREGAT

La biofauna d'aquest espai natural també serà beneficiada per l'ús de l'aigua regenerada per mantenir les zones humides en les millors condicions.

“Regenerar l'aigua i reintroduir-la al cicle hidrològic és una prioritat”

Jordi Molist, director de l'Àrea d'Abastament de l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA), assegura que “a Catalunya s'ha fet un gran esforç en la regeneració. Avui depurem el 97% de les aigües

residuals urbanes. Una part d'aquests cabals ja es reutilitzen, però més de la meitat de l'aigua depurada encara s'aboca al mar. Per a l'ACA, regenerar aquesta aigua i reintroduir-la al cicle



hidrològic és una prioritat, ja que ens ajudaria a incrementar la resiliència dels abastaments davant situacions de sequera i a reduir la sobreexplotació de rius i aqüífers”. Jordi Molist valora de manera positiva els projectes de reutilització que s'han promogut des de l'ACA, com el que subministra aigua d'altíssima qualitat a la indústria petroquímica de Tarragona. “Pel 2019, –explica– el nostre objectiu principal en l'àmbit de la reutilització és el projecte de l'ERA del Baix Llobregat. Ja hem iniciat la recàrrega per injecció a l'aqüífer del delta i durant l'any que comença mirarem de desenvolupar al màxim la resta d'usos potencials. El més important, pel gran volum potencial aprofitable, és la reincorporació d'aigua regenerada al Llobregat, que suposarà tant una millora de la qualitat ecològica del riu com un increment de la disponibilitat d'aigua. Una millora que beneficiarà tots els usuaris de les conques del Llobregat i el Ter, i que ha portat l'ACA a impulsar i finançar íntegrament aquest projecte pioner, en què estem treballant de manera molt estreta les administracions i els operadors sota la coordinació de l'ACA”.

La reutilització ajudarà a afrontar situacions de sequera i la sobreexplotació de rius i aqüífers

“La regeneració pot ser una font d'aigua recurrent”

Paco Salguero és tècnic d'explotació ERA del Servei de Sanejament i Inspecció de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB). Argumenta que la implementació d'un model d'economia circular, que integri la reutilització d'aigua regenerada, “es pot convertir en una font d'aigua recurrent. Es permetria fugir de la provisionalitat i aprofitar millor els recursos locals”. La seva feina a l'ERA del Baix Llobregat li permet tenir un contacte directe amb els tècnics d'Aigües de Barcelona, “amb reports diaris tant tècnics com operatius per tal que l'ACA i l'AMB puguin controlar els escenaris d'explotació d'aigua regenerada, garantint els cabals i la qualitat, perquè esdevingui una font d'aigua de consum equiparable a altres fonts tradicionals, com el riu, els aqüífers o les dessalinitzadores”.



L'objectiu és ser autosuficients energèticament, no generar residus i estar integrats a l'entorn, a més de reutilitzar el 100% de l'aigua depurada



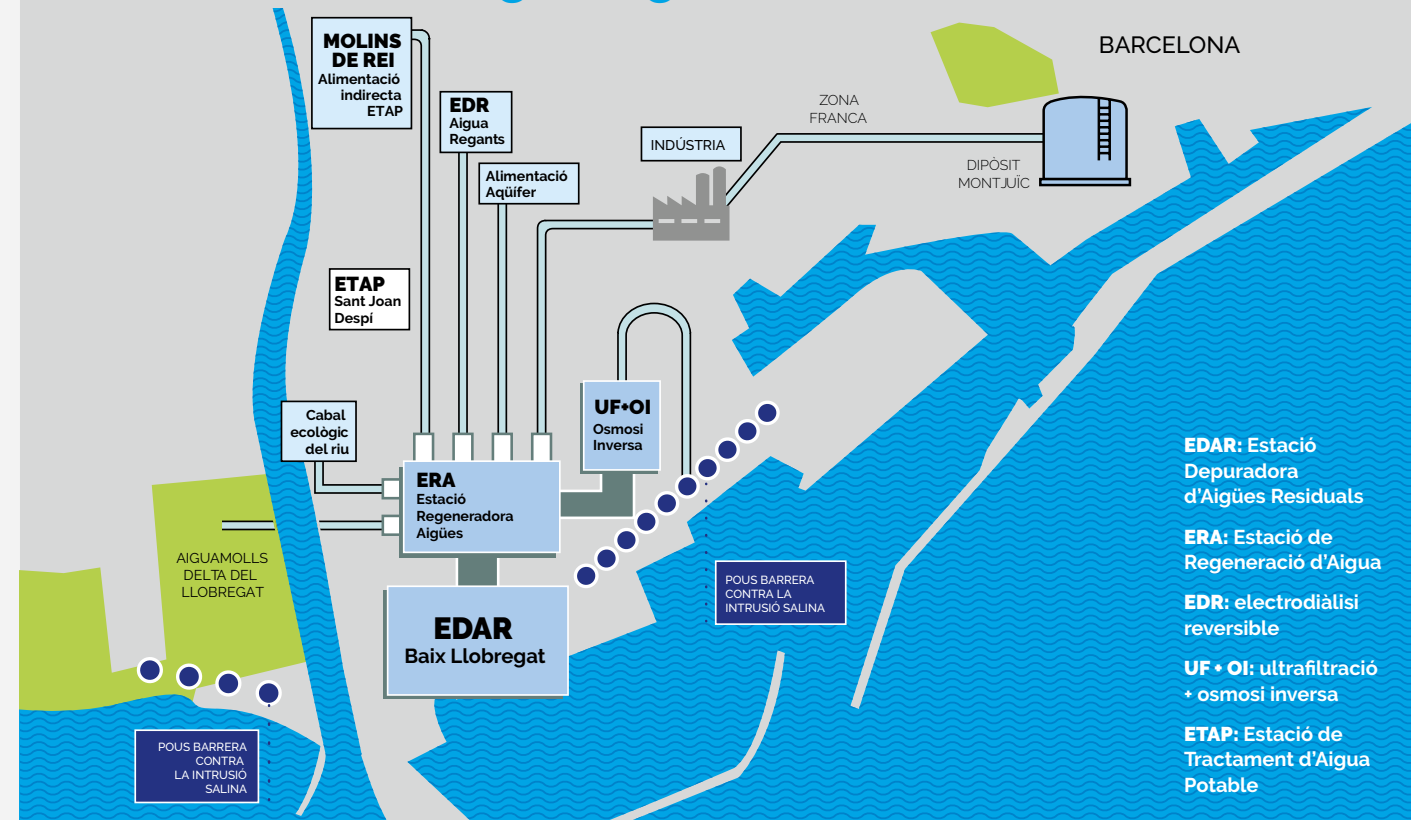
producte, i entorn i persones. Per a cada eix d'actuació s'han establert diverses línies de treball. Algunes estan en fase d'implantació i d'altres, en fase de projecte, definició conceptual o en l'etapa de recerca i desenvolupament (R+D).

– **Aigua.** Reutilització del 100% de l'aigua per als usos més adequats, garantint-ne la qualitat necessària. Les proves pilot tindran els primers resultats la primavera del 2019. Entre les línies de treball dutes a terme hi ha la recuperació de cabal del disseny de regeneració (condicionament del tractament terciari bàsic i avançat, eliminació de nitrogen, adequació de la interconnexió de les dotze línies, *bypass* de decantació primària) i la recuperació del cabal de distribució d'aigües regenerades (condicionament de l'estació de bombament de Can Solé i de la canonada fins a Molins de Rei).

REINICI DEL CICLE

Punt de captació al riu Llobregat de l'ETAP de Sant Joan Despi, on es podria agafar aigua regenerada de gran qualitat provinent de la depuradora del Baix Llobregat.

Tots els usos de l'aigua regenerada



“L'ERA és una eina diferencial en aquest procés”

Àngels Vidal, cap de planta de l'EDAR del Baix Llobregat, creu que “la reutilització hauria d'esdevenir una mesura permanent per optimitzar la utilització dels recursos disponibles”. Destaca la importància de l'ERA, on es porta a terme el tractament terciari de regeneració: “És una eina diferencial que ens permet satisfer tots els usos que actualment es preveuen a partir d'una aigua de gran qualitat”, explica. Per a Àngels Vidal, l'ERA marca el camí que posteriorment es podria seguir a la resta de depuradores. “Aigües de Barcelona fa una aposta amb els recursos tècnics i personals per poder fer-ho amb totes les garanties”.



“L'aigua que regenerem és d'una qualitat excepcional”

Javier Santos, director d'Explotació de Sanejament d'Aigües de Barcelona, explica que el tractament terciari de l'EDAR del Baix Llobregat “pot produir més de 300 milions de litres d'aigua regenerada al dia, un volum equivalent a més de cent piscines olímpiques diàries!”. Insisteix que l'aigua que surt de l'ERA de la mateixa estació “és d'una qualitat excepcional, fins i tot superior a la del mateix Llobregat, gràcies als diferents tractaments avançats que es fan a cada planta. Transformem un producte en un altre totalment diferent. Per posar un exemple, és com pensar que el grafit dels llapis i els diamants són el mateix element, el carbó, però a pressions diferents. Nosaltres tenim el mateix element, l'aigua, amb dues realitats oposades, la que rebem i la que tornem”.



“La solució passa per ser autosuficients de cara al futur”

Rafael Mujeriego, catedràtic d'Enginyeria Ambiental a la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC) i president de l'Associació Espanyola de Reutilització Sostenible de l'Aigua (ASERSA), assegura que “la reutilització d'aigua regenerada ja és una realitat en nombrosos punts de Catalunya i de tota la costa mediterrània espanyola”. En aquests moments, l'Agència Catalana de l'Aigua està avaluant la possibilitat pionera de portar l'aigua regenerada a l'ERA del Baix Llobregat fins a un punt del riu uns vuit quilòmetres amunt de l'ETAP de Sant Joan Despí amb l'objectiu de millorar la qualitat del riu i complementar la disponibilitat de recursos de l'àrea metropolitana. Considera que la solució al dèficit hidric crònic del nostre territori “és ser cada vegada més autosuficients, fent un ús més alt de fonts locals i fiables d'aigua. L'aigua als nostres territoris serà sempre un recurs natural irregular, com correspon a la nostra climatologia mediterrània. Evitar les pèrdues d'aigua des del cicle hidrològic de les nostres conques és un acte de responsabilitat. L'aportació complementària que suposarà l'aigua regenerada “hauria de ser una pràctica habitual en estats d'alerta, prealerta i fins i tot de normalitat de les reserves d'aigua. Es tracta de fer un esforç conjunt entre les administracions públiques i els operadors públics i privats per assegurar el dinamisme i el lideratge conjunt dels diferents agents socials i aconseguir el grau més alt de complicitat possible amb la ciutadania”.



– **Energia.** Reducció del consum i generació d'energia verda mitjançant la valorització energètica dels residus. Per exemple, amb accions com l'aturada de l'assecatge tèrmic de fangs, l'ús de biogàs, la generació d'energia elèctrica amb panells solars...

– **Productes.** Obtenció i reaprofitament de matèries (fertilitzants, fòsfor, sorres, cel·lulosa i plàstics, nitrogen de l'aigua i d'altres) en el cicle productiu.

– **Entorn i persones.** Reducció dels residus enviats a l'abocador, reducció d'impactes mediambientals (soroll, olor, contaminació lumínica), renaturalització d'espais (crear refugis per a la fauna autòctona, control d'espècies invasores, gestió ecològica de les zones verdes...), educació i formació ambiental.

A banda de ser autosuficients energèticament, l'objectiu final d'aquesta estratègia també és generar un excedent d'energia per a usos industrials, de mobilitat, etcètera, i estar integrats a l'entorn, generant impactes positius per al medi ambient i la societat. Es pretén obtenir la reutilització del 100% de l'aigua depurada, autoconsumir el 100% de l'energia necessària, reduir un 15% els fangs actuals i reaprofitar el 50% dels residus que es generen actualment. Això implicarà una reducció de la petjada de carboni, una millora de la qualitat ambiental i de la disponibilitat d'aigua i una eficiència més alta.

Es preveu la reutilització de les aigües residuals per a tots els usos, incloent-hi l'aigua potable

SALA DE TRACTAMENT

Membranes d'ultrafiltració i osmosi inversa instal·lades a l'ERA de l'EDAR del Baix Llobregat.

Un compromís mantingut

La transformació de les estacions depuradores en ecofàctories permetrà a Aigües de Barcelona assolir el compliment de tres dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de les Nacions Unides: garantir la disponibilitat i una gestió sostenible de l'aigua i de les condicions de sanejament; accés de totes les persones a fonts d'energia assequibles, fiables, sostenibles i renovables, i mantenir un consum i patrons de producció sostenibles.

Aquest projecte d'Aigües de Barcelona respon a la realitat que el canvi climàtic requereix respostes sostenibles. La sequera té, també en el nostre entorn, un gran impacte econòmic i suposa perdre oportunitats de desenvolupament. La reutilització de les aigües residuals per a tots els usos, incloent-hi l'aigua potable, sorgeix com una mesura necessària, alhora que una estratègia eficaç i eficient per fer sostenible un recurs escàs, contribuir a la protecció del medi ambient i el desenvolupament sostenible.

“És una oportunitat per replantejar el sistema”

Per a Fran Galea, responsable de l'ERA de l'EDAR del Baix Llobregat, “la sequera va ser una oportunitat evident per replantejar el sistema global de gestió de l'aigua. L'ERA permet obtenir una aigua de qualitat per ser reutilitzada en diferents usos en lloc de ser abocada al mar com l'aigua depurada convencional”. Entre aquests usos, esmenta l'aportació a les zones humides del delta del Llobregat, el manteniment del cabal del Llobregat aigües avall de l'ETAP de Sant Joan Despí, la recàrrega de l'aqüífer del delta a Sant Vicenç dels Horts o l'ús agrícola i l'industrial. “A més, amb el tractament avançat podríem injectar aigua a l'aqüífer profund del delta del Llobregat com a barrera contra la intrusió salina”.



L'ERA, MONITORADA

Fran Galea, responsable de l'ERA de l'EDAR del Baix Llobregat, amb un operari a la seva sala de control.

“En tecnologia i innovació, la regeneració és una realitat”

Carlos Echevarría, responsable de projectes d'aigua regenerada del Centre Tecnològic de l'Aigua (Cetaqua), explica que “portem temps treballant en l'àmbit de la regeneració i reutilització d'aigua, testant tant la tecnologia convencional com la més avançada per garantir una reutilització òptima, per exemple en la producció d'aigua 'a la carta' per a les indústries o en la lluita contra els contaminants emergents. Treballem a escala pilot, fent servir una tecnologia modular que ens permeti poder extrapolar els resultats a escala real de manera directa, quantificant costos i consums que serien difícils d'estimar a escala laboratori”. Marina Arnaldos, responsable de l'Àrea de Recursos Hídrics, Producció i Regeneració de Cetaqua, reconeix que “s'ha avançat molt en la detecció de riscos, i això pot ajudar amb usos, com recarregar els aqüífers, els usos industrials, municipals, ambientals o agrícoles, aportant una aigua tractada i neta que no depèn dels recursos convencionals. El repte ara és minimitzar riscos, treballar en la governança de l'aigua i la percepció pública. Que el consumidor tingui assumit que és segur utilitzar

“S'ha de superar l'actual model de producció”

Oriol Mas, director de Projectes d'Aigües de Barcelona, està convençut que “s'ha de superar l'actual model de producció basat en extreure, fabricar, consumir i llençar, que no preveu l'esgotament dels recursos ni l'impacte ambiental que suposa”. En canvi, el concepte d'economia circular “permet un model de producció i consum responsable, ja que redueix tant l'entrada de materials com la producció de residus, que són reutilitzats com a nous recursos i s'incorporen al sistema productiu”. Oriol Mas destaca l'aposta de la companyia “com una alternativa lògica i viable per mantenir la utilitat dels recursos naturals al llarg del temps i la generació de valor. Perquè el futur de l'aigua, del clima i del model de producció i consum està en mans de tots”.



APLICAR LA INNOVACIÓ

Marina Arnaldos i Carlos Echevarría treballen a l'àrea de projectes d'aigua regenerada de Cetaqua.

aquesta aigua regenerada”. De fet, argumenta Carlos Echevarría, “pel que respecta a la tecnologia i a la innovació, la regeneració és ja una realitat. Preveiem que jugarà un paper clau en la sostenibilitat territorial en un futur pròxim, i caldrà anticipar-nos en l'adquisició de coneixement de manera que les operacions estiguin preparades. Amb el canvi climàtic, hem de reflexionar i considerar l'aigua regenerada com un recurs més en el cicle integral de l'aigua, gestionant aquest recurs de forma permanent i no només en situació d'extrema necessitat”.



Entrevista

Àngels Chacón

Consellera d'Empresa
i Coneixement de la
Generalitat de Catalunya

“Som molt
optimistes amb
les possibilitats
que té el sector
de l'economia
circular a
Catalunya”

IMPULSAR EL DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE

Àngels Chacón, consellera d'Empresa
i Coneixement, defensa el model
d'economia circular.

El passat mes de maig, Àngels Chacón va assumir la Conselleria d'Empresa i Coneixement, des d'on es gestionen aspectes cabdals per a l'economia i el desenvolupament del nostre país, com consum, empresa i indústria i energia. Llicenciada en Dret per la Universitat de Barcelona, i amb formació en comerç exterior, la seva trajectòria professional li ha permès treballar en temes d'innovació i creixement econòmic. Una experiència que li permet avaluar la importància creixent de l'economia circular per afavorir un desenvolupament sostenible.

Com és el sector de l'economia circular a Catalunya?

L'economia circular és un model incipient i amb un potencial immens per desenvolupar, que a Catalunya s'assenta sobre un conjunt d'empreses amb molta tradició en els seus àmbits. Disposem d'una base industrial sòlida, però encara molt vinculada només a la gestió i el tractament de residus, a l'aigua, a l'energia i a la consultoria. A poc a poc s'ha anat teixint un ecosistema d'iniciatives i entitats relacionades amb l'economia circular, com ara centres tecnològics, universitats, clústers, fires, etcètera, que completen i consoliden aquesta base industrial. La conjunció de tots aquests agents i la seva interrelació ens fan ser molt optimistes amb les possibilitats d'aquest sector al nostre país a l'hora de créixer, desenvolupar activitat i generar ocupació.

Quantes empreses a Catalunya ofereixen solucions basades en l'economia circular?

Des d'ACCIÓ, l'agència catalana per a la competitivitat de l'empresa, tenim identificades 391 empreses que ofereixen solucions d'economia circular. Un 83% d'aquestes tenen més de deu anys de vida, és a dir, ja existien abans que la tendència de l'economia circular es generalitzés i esdevingués una pràctica aplicable a tots els àmbits de l'economia.

“A llarg termini, els models d'economia circular impliquen un canvi de visió empresarial”

Per això diem que a Catalunya hi ha una base industrial amb tradició en el sector. Un 91% d'aquestes empreses són pimes i un 52,2% són exportadores. Podem dir que el sector reflecteix amb força fidelitat l'estructura industrial de Catalunya.

Quin és el volum econòmic d'aquest sector i quin és el potencial de creixement?

Si ens fixem en la facturació d'aquestes empreses directament vinculada a l'economia circular, el seu volum econòmic supera els 4.000 milions d'euros, és a dir, el 2% del PIB. El potencial és enorme: la Comissió Europea considera que en l'actualitat només s'aprofita el 5% del valor original dels materials i l'energia utilitzats. A més a més, si tenim en compte que l'economia circular té un abast transversal, és a dir, que es pot aplicar a gairebé tots els sectors, i com és l'estructura industrial de Catalunya, aquest potencial es multiplica. Per explotar-lo, hem d'afrontar dos grans reptes: per un costat, que la resta de grans sectors industrials (com l'agroalimentari, la química, el transport i la logística o la maquinària) també la practiquin; per l'altre, hem de ser capaços d'articular una demanda d'economia circular.

Quins plans té la Generalitat de Catalunya per dinamitzar-lo?

El full de la ruta de la Generalitat per al sector és l'estratègia d'impuls a l'economia verda i a l'economia circular, que és on es concreten objectius i procediments específics. El compromís del Govern amb la sostenibilitat i amb l'economia verda va més enllà i ha penetrat en els grans àmbits d'actuació del Govern. En l'àmbit industrial, per exemple, el sector presenta diferents oportunitats en àrees com la internacionalització, l'atracció d'inversió estrangera o la innovació.

El Govern és molt conscient tant del caràcter estratègic de la sostenibilitat i l'economia circular com d'aquestes oportunitats. Per això, el Pacte Nacional per la Indústria l'ha identificat com un dels sis eixos estratègics, i incorpora mesures que ja s'estan desenvolupant, com l'elaboració d'un mapa d'empreses, centres i entitats que operen en el sector; l'impuls de la col·laboració públicoprivada o el foment de l'R+D i la innovació a partir de la col·laboració entre empreses, agents TECNIO i centres tecnològics com l'EURECAT. Així podríem seguir la llista: en matèria d'energia estem aplicant el Pacte

Nacional per a la Transició Energètica i l'Estratègia catalana d'aprofitament de la biomassa agrícola i forestal; en matèria de medi ambient, la Llei de canvi climàtic, l'Estratègia catalana d'ecodisseny i el Programa general de prevenció i gestió de residus i recursos de Catalunya 2020, entre d'altres.

Quins són els avantatges de les empreses que incorporen models d'economia circular dins dels seus plans estratègics? Hi ha casos d'èxit?

El principal avantatge, a curt termini, que aporta l'economia circular a les empreses que l'incorporen és l'eficiència: aprofitament màxim dels recursos, reducció dels consums de matèries primeres per a la mateixa producció, valorització de subproductes... La suma d'aquests factors contribueix de manera directa a la competitivitat d'una empresa. Però, a llarg termini, els models d'economia circular impliquen un canvi de visió empresarial, en la mesura que es transformarà la manera de produir, de consumir i de relacionar-se amb proveïdors i consumidors. En aquest sentit, les empreses que a poc a poc ja es van introduint en aquesta nova manera d'entendre l'activitat productiva i

econòmica disposaran d'un avantatge importantíssim en forma de coneixement, d'experiència i, fins i tot, de configuració del mateix sector.

A Catalunya hi ha empreses que ja han nascut amb l'economia circular i la sostenibilitat com a missió, com ara Cafès Novell, que han estat guardonats per les seves càpsules compostables. Des de la Generalitat elaborem diferents guies en què s'expliquen les principals oportunitats i casos d'èxit que ofereix l'economia circular a diferents sectors com el de la salut, l'agroalimentari o el de la mobilitat.

L'aigua és un dels segments estratègics dins del sector. Quin és el full de ruta per a la implementació de mètodes de reutilització i estalvi d'aigua en sectors com la indústria, per exemple?

A Catalunya, l'experiència ens ha fet força bons consumidors d'aigua. Episodis com el de l'any 2008 ens han fet utilitzar-la de manera molt racional: tant els usuaris domèstics com els industrials van fer un pas endavant a l'hora de reduir-ne el consum i de maximitzar-ne l'aprofitament. Però sempre hi ha marge per millorar, i en aquest cas bona part del potencial es

PREVEURE EL FUTUR

Per a Àngels Chacón, que els recursos del planeta siguin finits obligarà a evolucionar cap a un altre sistema de producció.

concentra en la reutilització i, per ser més concrets, en la recerca en l'àmbit de la reutilització. En aquest sentit, la Generalitat, a través d'ACCIÓ, està impulsant l'estratègia RIS3CAT, en el marc de la qual s'han acreditat fins al moment onze comunitats que agrupen diferents entitats que desenvoluparan projectes col·laboratius d'alt impacte en l'àmbit de la innovació. Una d'elles és precisament la Comunitat de l'Aigua, acreditada aquest 2018, un dels principals objectius de la qual és l'impuls de l'economia circular. Un altre projecte que s'està materialitzant actualment a Catalunya és el Rewatch, en què el sector petroquímic col·labora amb centres de recerca catalans per tal de desenvolupar solucions pioneres a Europa que li permetin reutilitzar l'aigua que ell mateix ha utilitzat. Però la indústria presenta una casuística tan diversa que no sempre es pot treballar o planificar de manera uniforme, i a vegades convé treballar amb solucions específiques per a cada cas.

Quins creu que són els objectius principals en la col·laboració entre administracions, gestors i empreses privades?

Normalment, la col·laboració públicoprivada té com a principal objectiu prestar un servei públic en les millors condicions possibles. En el cas de l'economia circular, no es tracta de prestar un servei concret, sinó de contribuir a transformar el model econòmic. Els recursos del planeta són finits i per tant hem d'evolucionar cap a una altra manera de produir i de consumir on el reciclatge, el reaprofitament, l'eficiència o l'allargament del cicle de vida dels productes han de predominar. Això, en la mesura que millora el nostre entorn, redunda en el benestar de tots els ciutadans; però, si ho fem bé i ràpid, podem aprofitar l'oportunitat també per esdevenir una economia més competitiva i generar ocupació.

“L'Observatori d'Economia Circular ha de ser un punt de trobada”

Àngels Chacón assegura que l'Observatori d'Economia Circular “ha de ser el punt de trobada tant d'aquestes polítiques com de les iniciatives privades. Per començar, implica tenir una funció col·laborativa, ser útil: ha de ser un espai d'intercanvi, on les institucions i empreses aportin els seus avenços en aquest camp i altres puguin aprofitar-los per als seus projectes; ha de ser un instrument d'acumulació de coneixement i, per tant, d'identificació de tendències, i ha de permetre accedir a tot allò que s'està

fent en economia circular a la resta del món”. Al mateix temps, també vol dir tenir una funció de coordinació: “em refereixo a qüestions com dotar de coherència totes les actuacions que es duuin a terme en el sector o avaluar el progrés de l'economia circular a Catalunya a partir d'indicadors objectius. Tot això, sumat, ens permetrà donar visibilitat a tota la feina que s'està fent en matèria d'economia sostenible i posicionar el país internacionalment com una referència del sector”. Àngels Chacón també afirma que “no és casual

que, a més d'ACCIÓ i de l'Institut Català d'Energia, el Departament d'Empresa i Coneixement hagi decidit participar de manera directa en la creació i l'impuls de l'Observatori. Els centres de recerca i les universitats han de tenir un doble paper en l'Observatori: han d'aportar coneixement i ser un recurs al qual les empreses puguin acudir quan necessitin desenvolupar solucions científiques o tecnològiques. Per tant, una de les tasques del nostre departament en l'Observatori és la d'introduir-hi el món acadèmic i de la recerca”.

“Bona part del potencial del sector de l'aigua es concentra en la recerca en l'àmbit de la reutilització”

L'ETAP de Sant Joan Despí, al 48h Open House

El cap de setmana del 27 i 28 d'octubre, l'Estació de Tractament d'Aigua Potable (ETAP) de Sant Joan Despí va viure una jornada de portes obertes. Va ser amb l'ocasió del 48h Open House, el festival d'arquitectura i urbanisme més important de Barcelona. Els assistents van gaudir d'una visita guiada per voluntaris del festival i van poder conèixer al detall el procés de potabilització de l'aigua que es capta del riu Llobregat i de l'aqüífer subterrani, i que subministra 450 milions de litres d'aigua cada dia. L'ETAP va entrar en servei el 1955 per atendre la demanda

creixent d'aigua a causa de l'augment de la immigració a l'àrea metropolitana de Barcelona. Des de l'inici, va ser una de les estacions potabilitzadores més avançades d'Europa, amb la implementació progressiva de la tecnologia més innovadora, com el tractament amb ozó i carbó actiu granular o les membranes d'ultrafiltració i d'osmosi inversa. Els espais visitables de la companyia van tenir una secció especial dins del festival, Arquitectura de l'Aigua. Prop de 800 persones van visitar els espais inclosos en aquest esdeveniment.

La planta va ser visitada amb l'ocasió del gran festival d'arquitectura de Barcelona

L'actualitat en 10 tuits

Condonem el deute de 24.000 famílies



Millorem l'atenció ciutadana a Badalona



Presentació de la Magic Line SJD 2019



Publiquem un llibre de Jujol amb Sant Joan Despi



Es posa en marxa la iniciativa Start4big



Avituallament de la Cursa de Sant Andreu



Premiats pel compromís amb la mobilitat



30 anys de col·laboració amb la UB



Stop Tovallolletes al Vàter, a Montcada



Col·laborem amb La Marató de TV3



De tot cor

La plantilla d'Aigües de Barcelona s'implica en accions de voluntariat, fet que reforça el compromís de la companyia en accions per millorar l'entorn i ajudar els qui ho necessiten

AQUESTA ACCIÓ S'EMMARCA
EN EL PLA AIGÜES 2020
DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE
I CORRESPON AL SEGÜENT OBJECTIU:



Ser agent actiu en el desenvolupament de la comunitat local

Des d'Aigües de Barcelona s'han impulsat tot un seguit d'activitats orientades a fer efectiu el seu compromís social i mostrar la implicació amb un progrés sostenible: projectes educatius, exposicions, estudis, fòrums de debat, activitats obertes a la societat, conscienciació ciutadana per un consum responsable, actuacions de responsabilitat social, conservació de l'entorn i el patrimoni... Aquesta vocació s'ha concretat, des del 2015, en la participació de més de 124 treballadors en gairebé 14 accions de voluntariat. Això representa un 10% de la plantilla i més de 800 hores de voluntariat.

Entre les activitats dutes a terme es poden destacar la First Lego League, el projecte BiObserva, la campanya Let's Clean Up al riu Llobregat i al dipòsit de Finestrelles o la HackatH₂O, iniciativa que pretén desenvolupar solucions creatives que innovin en la relació del ciutadà i els serveis de l'aigua. En les darreres setmanes de l'any, un nombrós grup de voluntaris de la companyia va participar en el triatge del Gran Recapte del Banc dels Aliments i en La Marató de TV3, dedicada aquest any a la prevenció del càncer. Aigües de Barcelona va oferir aigua de l'aixeta a tots els voluntaris que van estar responent trucades durant el dia de La Marató.

Les accions en què es participa estan alineades amb l'estratègia d'Aigües de Barcelona i els Objectius del Desenvolupament Sostenible definits per les Nacions Unides. La sensibilització sobre l'accés a l'aigua és l'element transversal, i els seus àmbits d'actuació se centren en la lluita contra la pobresa, el compromís amb el medi ambient i l'enfortiment de les relacions amb el territori on la companyia presta el servei.

Els voluntaris participen en accions en favor de la comunitat, com La Marató de TV3



"Volem implicar cada cop més gent"

Mònica Rubio, de l'àrea d'Estratègia i Sostenibilitat, és la persona que s'encarrega de coordinar el programa de voluntariat. "Ara tenim més d'un centenar de voluntaris que participen en diferents accions. La idea és cada cop arrossegar més gent, i la gent que actualment ja són voluntaris són els millors ambaixadors per animar els seus companys". Per motivar els treballadors –explica–, "organitzem activitats en què també puguin participar familiars i amics. Som conscients que molta gent no hi pot participar per qüestions familiars, cura del fill per exemple, i per això fomentem activitats els cap de setmana i obertes a infants en les quals pugui participar tothom. A més, totes les activitats tenen una vessant pedagògica i lúdica". Mònica Rubio creu que el voluntariat també és molt positiu en l'àmbit intern "perquè fomenta la cohesió grupal i fa que gent de departaments molt diferents de l'empresa es conegui".

EN PRIMERA PERSONA

Un grup de voluntariat d'Aigües de Barcelona va participar en La Marató de TV3 atenent les trucades de la ciutadania.

La cultura del voluntariat

Ara es vol anar més enllà reforçant aquesta vessant solidària amb la creació de l'estructura i els procediments necessaris per coordinar i dur a terme totes les accions de voluntariat. L'objectiu és crear una cultura de voluntariat ben sòlida. Per exemple, el 5 de desembre es va organitzar una jornada interna d'agraïment als voluntaris, coincidint amb el Dia Internacional del Voluntariat, amb la participació de Tina Parayre, cap de voluntariat de l'Hospital Sant Joan de Déu, i de Jordi Balot, president de la Federació Catalana de Voluntariat Social (FCVS). El 14 de desembre, a l'acte central del Dia Internacional del Voluntariat, organitzat per la FCVS a la Pedrera, es va atorgar el premi a la millor comunitat local socialment responsable, finançat per Aigües de Barcelona i dotat amb 3.000 euros, a l'Associació Nou Horitzó, pel projecte Les àvies i els avis escriuen contes i els infants els dibuixen.

Mònica Rubio, des de la direcció d'Estratègia i Sostenibilitat, dirigeix el projecte de voluntariat i explica que, per Aigües de Barcelona, "el voluntariat és la forma que tenim les persones empleades de retornar a la societat tot el que hem rebut, invertint el nostre temps i capacitats en causes en les que creiem".

La companyia va engegar a finals del 2017 un període de reflexió per establir les bases d'aquesta nova estratègia. A través de sessions constituïdes des de Xarxa



ACCIONS OBERTES A TOTHOM
Un moment de l'arranjament de la font de Sant Ramon.

InnovAB, i complementat amb persones amb interès i sensibilitat respecte al voluntariat d'Aigües de Barcelona, es va definir el Pla de Voluntariat Corporatiu per al període 2018-2020. Es van marcar quatre reptes: desenvolupar l'estructura; fer el mapatge i la identificació de zones de referència; fixar accions per afavorir la cohesió grupal i el desenvolupament professional, i dissenyar un projecte integral per reforçar el compromís de la companyia amb el desenvolupament sostenible.

En aquest procés de reflexió s'ha comptat amb el suport i l'assessorament de la Fundació Pere Tarrés, una entitat de referència a Catalunya en el món de l'acció social i la promoció del voluntariat.

"Es tractava de passar de ser reactius com fins ara a ser proactius", explica Mònica Rubio. Un dels primers passos va ser la creació de l'Oficina Tècnica del Voluntariat, que es gestiona amb el suport d'Elisenda Riera, de la Fundació Pere Tarrés, i del Comitè del Voluntariat. L'embrió d'aquest comitè van ser les sis persones de la direcció territorial que es van apuntar al projecte Xarxa InnovAB-Innovació Social. Es va decidir ampliar-lo a sis persones més, d'altres direccions de la companyia. La intenció va ser crear un grup molt heterogeni tant des del punt de vista del lloc de treball com de gènere, amb el mateix nombre de dones i homes.

El Comitè del Voluntariat s'implementa com una estructura per crear una cultura de voluntariat sòlida dins de l'empresa



HOMENATGE ALS VOLUNTARIS
Un moment de l'acte que va tenir lloc a Collblanc amb motiu del Dia Internacional del Voluntariat.

La participació en el Gran Recapte, una tradició

Una seixantena de treballadors d'Aigües de Barcelona van participar el 3 de desembre a les instal·lacions del Banc dels Aliments a la Zona Franca de Barcelona en la tradicional jornada de triatge dels aliments que són distribuïts posteriorment entre famílies en situació de vulnerabilitat. Des de fa anys, una nombrosa representació de voluntaris de la companyia participa en aquestes tasques logístiques de manera voluntària, compartint l'espai amb altres col·lectius. Aquests voluntaris són peça clau en l'èxit del Gran Recapte. La seva tasca consisteix a classificar i a etiquetar els aliments per deixar-los llestos per al lliurament posterior a les entitats receptores. Les banyeres (contenidors) d'aliments rebudes al magatzem de Barcelona procedents dels establiments i les plataformes logístiques dels mercats i les cadenes de distribució són buidades i classificades: sucre, pasta, oli, llet, llegums, xocolata, suc, brous, llaunes... Tot ha d'anar en la seva caixa, ben identificada i sense equivocacions que en

difficultin la distribució posterior. És una tasca que implica un esforç físic i dinàmic moderat; per tant, es recomana esperar d'equip i molta energia. En aquesta edició, el Gran Recapte del Banc dels Aliments ha superat els 4,5 milions de quilos d'aliments recollits. Són xifres totals sumades les aportacions de les delegacions de l'entitat

a Girona, Tarragona, Lleida i a les comarques de Barcelona. També un any més, el Banc dels Aliments ha mostrat el seu agraïment "a totes les persones, voluntàries i donants, que han fet possible recollir una quantitat tan rellevant d'aliments, en l'any en què la campanya arriba a la desena edició".



"Estem massa capficats en nosaltres mateixos"

Elisenda Fabregat treballa al departament de Comunicació i Màrqueting i ha participat per primera vegada en la campanya de voluntariat dels treballadors d'Aigües de Barcelona amb el Banc dels Aliments: "és una bona pensada fer de voluntària i ajudar en aquest recapte d'aliments, encara més en aquestes dates". Abans de posar-se a treballar, ja confiava en què repetiria

"perquè som aquí entre companys i amics i ens ho passem bé". Considera que participar en accions de voluntariat "és una gran idea. Estem cada dia capficats en nosaltres mateixos i fer alguna cosa per als altres és molt maco. De fet, hi ha molts companys que no han pogut venir, però de ben segur que els hauria agradat ser-hi. Recomano a tothom que s'hi apunti!".

"És important ajudar la gent que té menys"

Ramon López és membre de Cetaqua i explica que es va afegir a la campanya "perquè és important ajudar la resta de la comunitat, sobretot la gent que té menys". És el primer cop que ho fa tot i que "sempre hi havia participat comprant aliments en el supermercat al costat de casa". Recomana els companys que s'hi apuntin "perquè fem una feina que és molt d'oficina, i està bé sortir i fer una cosa diferent, veure que totes les feines són bones, i que convé ajudar". Aprecia els programes de voluntariat d'Aigües de Barcelona, dels quals diu que "són positius. No pot ser que estem treballant aïllats de la resta del veïnat, ens hem d'integrar. L'empresa ho facilita molt, però al final som nosaltres els que hem de decidir si volem col·laborar i implicar-nos".



DONAR EL SEU TEMPS

Ramon López i Elisenda Fabregat, dos dels voluntaris d'Aigües de Barcelona que van participar en el triatge del Gran Recapte del Banc dels Aliments.

Accions de voluntariat des del 2015*	
Participants:	
Total treballadors/es grup Agbar, amics i familiars	189
Treballadors/es Aigües de Barcelona	147
Participacions (inclou persones que han participat en més d'una acció):	
Total treballadors/es grup Agbar, amics i familiars	327
Treballadors/es Aigües de Barcelona	259
Hores de voluntariat:	
Total treballadors/es grup Agbar, amics i familiars	1.241
Treballadors/es Aigües de Barcelona	1.057

Activitats dutes a terme	
Biobserva 2017 i 2018	
Concert Escolania Montserrat 2017 a benefici del Casal dels Infants	
First Lego League 2018	
Let's Clean Up Riu Llobregat 2017	
Let's Clean Up Dipòsit Finestrelles 2018	
La Marató de TV3 2017 i 2018	
HackatH ₂ On 2017	
Triatge Banc dels Aliments 2016, 2017 i 2018	
Visites comiat Torre Agbar 2016 a benefici del Banc dels Aliments	
Ajutant els que ajuden 2018	
Total 14	

* Dades actualitzades a 20 de desembre de 2018

El projecte 'Ajutant els que ajuden' facilita suport tècnic i formació a les persones voluntàries d'entitats del tercer sector



GRUP DE TREBALL
Membres del Comitè del Voluntariat d'Aigües de Barcelona.

Assessorar els voluntaris

Una altra de les iniciatives és el projecte "Ajutant els que ajuden", destinat a donar suport tècnic i formació a persones voluntàries. Es tracta de facilitar que les entitats del tercer sector millorin les activitats que realitzen els seus voluntaris des del punt de vista de la seguretat i salut. Persones voluntàries d'Aigües de Barcelona i del grup Agbar amb formació en seguretat i salut laboral assessoraran els voluntaris de les entitats adscrites. Després de signar un conveni amb la Federació Catalana de Voluntariat Social, inicialment, aquesta acció s'ha fet amb la Fundació Aspasim, però ara també es treballa amb la Fundació Assis, organització assistencial per a persones sense sostre.

Per incentivar la participació del màxim nombre de persones en accions de voluntariat, s'ha creat una seguit de canals i eines específiques. D'una banda, a la intranet, a l'apartat Voluntariat d'Aigües de Barcelona, amb un espai a la *newsletter* ONEs. També hi ha una adreça de correu electrònic (voluntariat@aiguesdebarcelona.cat), on es poden adreçar tots els interessats. També s'ha creat un *claim*, "Gotes que sumen", relacionat amb un dels valors d'empresa, la responsabilitat. Un nou pas per anar més enllà en aquesta tasca desinteressada de compromís amb la societat.

"Tothom que ho prova, en surt molt satisfet"

Roser Cerezo treballa al departament d'Atenció al Client i és voluntària. "Jo sabia que la companyia treballava en aquest àmbit i em vaig interessar perquè volia fer alguna cosa. Ja l'any passat vaig participar en el triatge del Gran Recapte. El maig vaig participar en l'arranjament de la font de Sant Ramon. Es tractava de fer una neteja de vegetació del recinte de la font, treure les herbes d'espècies invasores, etcètera. Vam acabar la jornada amb una visita a la bassa d'amfibis, al costat del pantà". Roser Cerezo recomana apuntar-se a aquestes activitats: "tothom que ho prova en surt molt satisfet, sobretot quan veus l'impacte directe d'allò que estàs fent. Nosaltres, que estem en el sector serveis, amb més raó hem de fer que la gent es conscienciï".



"Veus l'impacte directe de la teva ajuda"

Pere Verger, responsable d'inversions a l'àrea de Planificació, es va "estrenar" al grup de voluntariat participant en la First Lego League, a principi del 2018. És una competició dirigida a fomentar la capacitat de creació i innovació entre els joves i dedicada enguany al cicle urbà de l'aigua. Ara es va apuntar a La Marató de TV3: "sempre ho havia vist per la televisió. És molt especial poder participar personalment en una acció que té tanta repercussió". Pere Verger reconeix que, abans de convertir-se en voluntari, "només feia alguna aportació econòmica a alguna ONG, però participant en accions com aquestes tens l'oportunitat de veure un resultat directe de la teva ajuda. És una gran satisfacció personal".

COMPROMESOS AMB ELS ALTRES

Pere Verger i Roser Cerezo han participat en diferents accions de voluntariat.

Accions mediambientals al Parc de Collserola

Una de les accions de voluntariat que han dut a terme treballadors d'Aigües de Barcelona ha estat l'arranjament de la font de Sant Ramon, al parc de Collserola. Segons Glòria Arribas, responsable de voluntariat en aquest organisme, "aquesta actuació s'inscriu dins del conveni signat entre Aigües de Barcelona i el Consorci del Parc de Collserola". Una de les primeres accions d'aquest acord va construir una bassa per a amfibis a la capçalera del pantà de Vallvidrera amb l'objectiu de potenciar la biodiversitat en aquesta zona del parc. Precisament, la jornada a la font de Sant Ramon es va completar amb una visita de la vintena de treballadors i familiars d'aquests que van participar en aquesta acció, a l'esmentada bassa, on van tenir l'ocasió de conèixer de la mà d'un expert la funció i l'ecosistema de la mateixa. Glòria Arribas destaca "l'entusiasme" amb què els voluntaris d'Aigües de Barcelona van afrontar aquestes accions.



Hàbits saludables per a la ciutadania

Aigües de Barcelona potencia accions en matèria de nutrició, salut física i emocional, reciclatge o qualitat de l'aigua que tinguin un impacte positiu en l'àmbit humà i social

La campanya d'Hàbits Saludables és una iniciativa del departament de Benestar de les Persones, dins de la direcció d'Organització i Recursos Humans d'Aigües de Barcelona. Des de la seva creació, el 2015, ha estat programant una sèrie d'accions per millorar l'estil de vida, tant a la feina com a l'esfera personal, no tan sols de la plantilla sinó del conjunt de la ciutadania. Al llarg del 2018, per exemple, s'han dut a terme accions

IMPLICACIÓ SOCIAL

Aigües de Barcelona va ser a la cursa Barcelona en Marxa Contra el Càncer donant aigua als participants.

AQUESTA ACCIÓ S'EMMARCA EN EL PLA AIGÜES 2020 DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE I CORRESPON AL SEGÜENT OBJECTIU:



Promoure un entorn de treball equitatiu, equilibrat i saludable





Un aspecte que cal destacar és la importància de la prevenció i el bon manteniment físic

relacionades amb la nutrició, la salut física i la salut mèdica, en aquest últim aspecte de la mà del Servei de Medicina i Psicologia del Treball de la companyia.

Entre aquestes accions es poden incloure les conferències sobre nutrició que van impartir les nutricionistes Pilar Senpau i Lucía Bultó, que han estat molt ben valorades per part dels treballadors i treballadores. A la primera, amb el títol *Menjar bé, qüestió d'intel·ligència*, Pilar Senpau va fer una introducció sobre els aliments, les necessitats del cos humà i

la importància de la nutrició en la nostra felicitat. En les dues següents, Lucía Bultó va aprofundir en l'alimentació en relació amb la salut, l'estètica, l'esport, la infància i l'adolescència i la família. Van ser xerrades on es van aclarir alguns dels mites i errors envers alguns dels aliments més habituals de la nostra dieta i es va parlar sobre el colesterol. Tot això es complementa amb les campanyes per incentivar el consum de fruita fresca als centres de treball o els tallers de cuina saludable. Un altre aspecte que cal destacar és la importància de la

UNA PLANTILLA ACTIVA

Membres de la plantilla d'Aigües de Barcelona van participar en la cursa Barcelona en Marxa Contra el Càncer.

'RUNNERS' EN FORMA

Els *runners* d'Aigües de Barcelona també van participar en la Jean Bouin, una de les proves més importants del calendari esportiu a Catalunya.

També es potencia l'atenció psicològica, un aspecte en el qual l'empresa ha estat capdavantera

prevenció i el bon manteniment físic. D'una banda, s'ofereixen diferents opcions per practicar l'esport. Per exemple la participació, el 2 de desembre, de membres de la secció de corredors d'Aigües de Barcelona en la segona edició de la cursa Barcelona en Marxa Contra el Càncer, o en una de les proves més importants del calendari atlètic català, la cursa de la Jean Bouin. En les dues proves, a més, Aigües de Barcelona va contribuir amb punts d'avitallament on els corredors podien hidratar-se amb aigua de l'aixeta.

Millorar la salut

Des de Benestar de les Persones també s'organitzen accions per fomentar les virtuts de la fisioteràpia. Es va organitzar un sorteig entre la plantilla d'unes sessions per poder donar-la a conèixer, i la satisfacció va ser molt gran, tant per l'estat físic de la persona com per l'ajuda que suposa a l'hora d'evitar lesions dins de la jornada laboral. Una altra iniciativa ha estat unes conferències sobre la salut preventiva en l'àmbit de la ginecologia, organitzades i supervisades pel Servei de Medicina i Psicologia del Treball, amb una elevada assistència de públic. A més, el gener se celebrarà una conferència relacionada amb la salut emocional sobre els factors que influeixen en la motivació dins l'entorn laboral.

L'atenció psicològica és un aspecte en què Aigües de Barcelona s'ha mostrat capdavantera. Els membres de la plantilla



“Hi ha moltes ganes i il·lusió de continuar en aquesta línia”

Núria Rodríguez, del departament de Benestar de les Persones d'Aigües de Barcelona, assegura que “tenim moltes ganes i il·lusió de continuar promovent el benestar de les persones que formen la companyia perquè elles són realment l'actiu més preuat i que més hem de cuidar. A més, cada any que passa estem més convençuts que aquest és el camí, i per això els nostres reptes són encara més ambiciosos”. Considera de gran importància continuar aprofitant “els canals de comunicació interns existents per adaptar l'oferta del departament a les demandes de la plantilla, ja que això facilita molt la nostra feina. Treballem per donar valor a tot allò que ens faci sentir millor, conèixer-nos i cuidar-nos més”.



“Fem molta incidència en la vessant emocional”

Maria Muñoz de Morales és psicòloga del departament de Benestar de les Persones, en coordinació amb el Servei de Medicina i Psicologia del Treball de la companyia. Explica que “l'empresa ha estat pionera en la implementació de l'atenció psicològica de la plantilla”, i així ha ampliat el camp de la medicina del treball. Destaca que “s'han dut a terme accions dinàmiques per promoure els hàbits saludables, campanyes de nutrició i benestar físic, suport al col·lectiu amb diversitat funcional, però també es volia fomentar i posar en valor la vessant emocional, tot oferint un servei assistencial i preventiu orientat a millorar i a potenciar el benestar de les persones que formen part de l'organització. Això es fa palès en l'atenció i el suport psicològic, tant individual com grupal, a través del desenvolupament de programes de millora. Situant les persones i el seu benestar com a eix central, plantegem i promovem accions per a la seva millora. La nostra feina és tenir cura de les persones”.



LA IMPORTÀNCIA DE LA FRUITA

A Collblanc, els treballadors d'Aigües de Barcelona disposen de fruita fresca un dia a la setmana.

tenen a la seva disposició la consulta amb una especialista. Aquesta iniciativa està molt ben valorada i s'ha consolidat com un servei d'alt valor afegit.

Enquesta de Clima

També cal destacar la importància de l'Enquesta de Clima Laboral, que ja va per la tercera edició. Permet que els membres de la plantilla tinguin l'oportunitat d'expressar la seva opinió sobre molts temes que afecten la companyia. Aquesta iniciativa ajuda a millorar en aspectes com la formació, les condicions de treball, el desenvolupament, la comunicació interna i el lideratge. Les dades obtingudes de forma segmentada permeten actuar localment, en funció de col·lectius, departaments i centres de treball, sempre en benefici de la plantilla. En definitiva, és una eina essencial



L'Enquesta de Clima Laboral és una eina essencial per conèixer l'opinió dels treballadors

El Pla de Benvinguda vol acompanyar les noves incorporacions a l'empresa i que se sentin dins d'un projecte comú



en la gestió dels equips, en la comunicació i en el coneixement de l'opinió dels treballadors, el patrimoni principal d'Aigües de Barcelona.

A més, s'ha de destacar la implementació el novembre, del Pla de Benvinguda, una iniciativa que surt del Projecte Feina i Missió dins del projecte estratègic Aigües 2020. Núria Rodríguez, del departament de Benestar de les Persones, explica que "volem acompanyar des del primer moment totes les incorporacions a la nostra organització d'una manera diferent. Aquest acompanyament el farà el nostre equip durant el primer any a l'empresa perquè volem que la persona senti que rep suport i tingui una persona de referència més enllà del seu responsable directe. És una manera de donar valor a la nostra companyia i de fer sentir a qui s'incorpora com un més dins d'un projecte comú".

APRENDRE A MENJAR

Una de les xerrades que la nutricionista Pilar Senpau va oferir a la seu d'Aigües de Barcelona a Collblanc.



"S'impulsen accions per a la reducció de residus"

El passat novembre, Aigües de Barcelona es va afegir a la Setmana Europea de la Prevenció de Residus amb l'objectiu de fer permanents algunes de les iniciatives posades en marxa amb motiu d'aquesta campanya de sensibilització, "com l'eliminació dels gots de plàstic d'un sol ús i la creació d'un racó d'intercanvi de llibres a Collblanc o el canvi de la nòmina de paper a digital", comenta Raquel Roman, responsable de Qualitat i Gestió Ambiental d'Aigües de Barcelona. A més, es va llançar un concurs a través de la plataforma Yammer perquè els membres de la plantilla "poguessin aportar les seves idees i propostes en tres categories: prevenció o reciclatge de residus a la llar; prevenció o reciclatge de residus a l'entorn laboral, i receptes de cuina d'aprofitament". Raquel Roman afegeix que "també s'ha creat una taula per promoure la prevenció de residus amb representants de diferents àrees de la companyia: Qualitat i Gestió Ambiental, Facility Management, Desenvolupament Sostenible, Innovació, Màrqueting... Aquest grup dona impuls a diferents accions encaminades a fomentar la reducció de residus".

"Ens agrada molt tenir contacte fora de la feina"

Núria Boronat va començar a córrer als 10 anys, a l'escola... i no ha parat. Participa en la secció de corredors d'Aigües de Barcelona, que ja té 45 membres, i va participar, amb alguns dels companys de la Direcció de Qualitat de l'Aigua, a la segona cursa Barcelona en Marxa Contra el Càncer, el passat 2 de desembre. "Vaig participar en la prova de 5 km i després em vaig afegir a la marxa de 2,5 –comenta–. A més de participar en aquest tipus de proves, la majoria solidàries, organitzem les nostres sortides. Ens agrada molt tenir contacte fora de la feina, ja que hi ha gent de tots els departaments que no ens veiem a diari". Núria Boronat creu que s'han de fomentar els hàbits saludables com la nutrició i l'exercici físic (corre, balla swing, es mou amb bicicleta per Barcelona, fa natació, esquí de fons i va al gimnàs), en especial si és en un ambient distès i en bona companyia.





UNA CONVOCATÒRIA
PLENA DE TALENT

Foto d'equip dels
makers participants,
partners, jurat i staff de
la Sant Feliu Maker
League 2018.

AQUESTA ACCIÓ S'EMMARCA
EN EL PLA AIGÜES 2020
DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE
I CORRESPON AL SEGÜENT OBJECTIU:



Ser agent actiu en el
desenvolupament de la
comunitat local

Les persones, el motor de la nostra innovació

Rafel Miguel, tècnic de Collectors, ha participat en la Sant Feliu Maker League. Va formar part de l'equip Aqualiu, guanyador d'aquesta edició amb el projecte Turbichack, un sistema de filtratge dirigit al sector agrícola amb què es pretén fer un ús de l'aigua més sostenible. No s'ho va pensar dos cops quan l'empresa "ens va fer saber que hi havia aquest projecte i em va interessar molt. Ens ofería la possibilitat d'aprendre sobre temes de fabricació digital, microcontroladors, sensors, impressió en 3D i prototipatge, temes que m'interessen". Rafel Miguel creu que aquesta política d'innovació oberta és molt encertada. "És una manera de potenciar el talent intern i a la vegada detectar possibles idees que hi ha a l'exterior", comenta.



La innovació com a senyal d'identitat

La innovació i el talent de sis generacions de professionals han estat i són el motor del passat, el present i el futur d'Aigües de Barcelona

En un món interconnectat, complex i de recursos limitats, la innovació ha de garantir l'eficiència, la flexibilitat, la sostenibilitat i la competitivitat de qualsevol empresa. Dins d'aquest context, a més de buscar l'excel·lència en la gestió del cicle integral de l'aigua, Aigües de Barcelona centra els esforços a minimitzar l'impacte davant del canvi climàtic, reinventar la relació entre l'aigua

i la ciutat i posicionar l'empresa en l'ecosistema innovador dins de l'entorn metropolità, buscant sempre un impacte positiu envers la societat.

Per posar en valor aquests esforços, l'any 2016 es va posar en marxa la direcció d'Innovació i Coneixement. Una àrea que, de manera transversal, i sota una estratègia clara d'establir ponts entre

el talent intern i l'extern, treballa per potenciar les xarxes de coneixement que impulsen la innovació d'Aigües de Barcelona dins i fora de la companyia. Programes d'intraemprenedoria, projectes de recerca i una aposta clara per la innovació oberta permeten valorar el talent intern, l'esforç dels professionals, grups de relació i col·laboradors de l'empresa i facilitar,

impulsar i acompanyar les idees innovadores. Tot, sota el paraigua de les sis línies d'actuació que conformen bona part de la cultura de la innovació d'Aigües de Barcelona: investigació en recursos alternatius; impacte del canvi global; gestió eficient d'infraestructures; medi ambient i salut; aigua i energia, i gestió de la demanda d'aigua. Com assenyalava Maria Monzó, directora d'Innovació i Coneixement, "hem d'entendre la innovació com una eina que ens ajuda a dissenyar el futur, redissenyar el passat i dur a terme de manera recurrent noves iniciatives que ens permetin assolir els nostres compromisos de desenvolupament sostenible".

Oberts a la societat

Un exemple clar de punt de trobada entre el talent intern i el talent extern és el programa Maker League d'Aigües de Barcelona. En col·laboració amb l'Ajuntament de Sant Feliu de Llobregat, el passat mes de novembre es va posar fi a la primera edició de la Sant Feliu

Maker League, una iniciativa d'innovació impulsada per la companyia que neix amb l'objectiu d'obrir la seva xarxa d'intraemprenedoria Aquamakers a la societat. Amb el món *maker* com a teló de fons i dos reptes reals en matèria de Smart City i Smart Agriculture sorgits d'una sessió de cocreació amb diferents actors del municipi, els participants en la Sant Feliu Maker League 2018 van treballar de valent durant 50 dies per mostrar davant d'un jurat d'experts les seves solucions. Van ser propostes innovadores i tangibles, resultat de més de 30 hores d'aprenentatge en metodologies àgils en gestió de projectes i presentacions en públic; impressió 3D; tall làser; microcontroladors, sensors i actuadors; llenguatges de programació, i prototipatge.

Treballadors d'Aigües de Barcelona i ciutadania van unir els esforços, tant per part dels equips participants com dels mentors/es de *business* i innovació, *makers* i uns *partners* potents com FabLab Barcelona, Imagine Creativity Center o MADE MakerSpace Barcelona.



DONAR SUPORT AL TALENT

Signatura del conveni de col·laboració entre Aigües de Barcelona, Citilab i el Centre de Recursos de l'Aigua.

empreses convidades, amb l'objectiu de compartir visions, generar *networking* i explorar possibilitats de col·laboració.

Idees locals amb un impacte global

Amb l'objectiu d'impulsar iniciatives innovadores en matèria d'economia circular, alineades amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de les Nacions Unides, Aigües de Barcelona, conjuntament amb el Centre Tecnològic de l'Aigua (Cetaqua) i l'Ajuntament de Gavà, també du a terme projectes d'àmbit local. És el cas del desenvolupament d'un prototip d'anàlisi de dades territorials i l'aplicació de la metodologia d'economia circular en aigua, energia i residus al municipi de Gavà. Són solucions concretes per reduir, reutilitzar i reciclar els recursos del territori.

D'altra banda, fruit d'un interès comú pel coneixement, el talent, la cocreació, la cultura de la innovació i el desenvolupament social, el passat 6 de novembre el Centre de Recursos de l'Aigua (CREA), Aigües de Barcelona i Citilab van formalitzar un conveni de col·laboració per fer possible la creació de sinergies que fomentin noves idees o projectes d'innovació conjunta. El Citilab és un laboratori ciutadà per a la innovació de Cornellà de Llobregat que explora i difon l'impacte digital en el pensament creatiu, el disseny i la innovació que sorgeixen de la cultura digital.

A més, Aigües de Barcelona també forma part del Consell Assessor de l'IND+ Club, una xarxa de reflexió i intercanvi participatiu en l'àmbit de la indústria i la innovació amb seu a Viladecans. El mes de novembre, la companyia va coorganitzar amb aquesta una sessió del Club de Lectura, on alguns dels seus membres presenten i comenten llibres que els han semblat rellevants en matèria d'innovació, indústria i transformació digital.

ART MURAL CONTRA EL VANDALISME

El projecte WaterWall de participació ciutadana va donar un nou aspecte al dipòsit del Pomar, a Badalona.

Amb l'ecosistema emprenedor

La fundació Ship2B, juntament amb Aigües de Barcelona, Torres, l'IRTA i la Fundació Futur s'han unit per llançar el LAB Tech4Climate, un programa d'inversió i acceleració de *start-ups* d'alt impacte social en l'àmbit del medi ambient i el desenvolupament sostenible. A través de la plataforma se seleccionen projectes que volen anar més enllà de la rendibilitat econòmica i persegueixen impactar positivament en la societat, millorant el medi ambient i afavorint la qualitat de vida i els entorns saludables. Les entitats participants han proposat diferents reptes mediambientals per treballar en el marc del LAB Tech4climate: fomentar el consum responsable i la gestió eficient

de recursos com l'aigua, l'energia o els residus; aportar solucions per mitigar el canvi climàtic; contribuir a unes ciutats més sostenibles i resilients; aportar solucions per fer més sostenible l'agricultura i la ramaderia; generar energia a partir de fonts netes i de residus; utilitzar un model d'economia circular; aportar solucions sostenibles de *packaging* alimentari; promoure un estil de vida saludable i sostenible, i l'ocupació per a col·lectius vulnerables en indústries verdes.

En aquesta mateixa línia, la companyia també ha col·laborat en l'organització del Corporate Day. Es tracta d'una jornada promoguda pel Consell Europeu d'Innovació per posar en contacte 20 *start-ups*, seleccionades a través del programa Horizon 2020 SME Instrument, amb membres d'Aigües de Barcelona i d'altres



Innovació, art, cultura i societat

WaterWall ha estat un projecte de participació ciutadana per a la realització d'una pintura mural al dipòsit del Pomar de Badalona per donar resposta als inconvenients que ocasionen les pintures vandàliques a les instal·lacions d'Aigües de Barcelona. Va comptar amb la participació dels joves dels casals de Badalona i de Rebobinart, entitat que posa l'art urbà al servei de la dinamització social i cultural de l'espai públic.

Aigües de Barcelona també va participar en el Festival Ús Barcelona, que organitza Rebobinart, amb l'objectiu de rescatar el valor d'espais en desús per dotar-los d'una nova vida a través de l'art urbà i de la participació de la ciutadania. Miriam Alarcón, cap de Projectes de Rebobinart, explica que, de la mà d'Aigües de Barcelona, "es va crear una experiència interactiva d'usuari per reflexionar sobre el present i futur de Barcelona, que va tenir una gran resposta per part del públic".



Innovació al servei de ciutats i ciutadans

Aigües de Barcelona vol ser part activa del desenvolupament del territori i dels municipis on presta el seu servei. Lidia Muñoz, primera tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Sant Feliu, remarca que aquest projecte es basa en "la innovació al servei de les persones, en com cal utilitzar la tecnologia per fer més fàcil el dia a dia de la gent i poder millorar el futur". Se sent molt orgullosa d'una iniciativa "que dona un espai de creació a persones del nostre municipi que tenen inquietuds i idees molt interessants en l'àmbit de la innovació".

La companyia vol ser part del desenvolupament dels municipis on presta el seu servei

Innovació i sostenibilitat van de la mà

Entomo Agroindustrial és una de les *start-ups* seleccionades per participar en la plataforma d'innovació i acceleració LAB Tech4Climate. És una empresa d'enginyeria que vol posar en marxa projectes industrials de producció de mosca soldat negra per al tractament de residus orgànics. Segons el seu fundador, Diego Amores, "les tecnologies que es fan servir per al tractament dels residus orgànics generen altres residus, de manera que no tanquen el cercle de l'estratègia circular. El principal valor afegit de la producció d'insectes és que no hi ha residus secundaris i l'impacte ambiental és molt més baix". Les EDAR gestionades per Aigües de Barcelona es troben entre les instal·lacions on es podria aplicar el tractament de residus orgànics mitjançant larves.



SESSIÓ DE TREBALL

Un moment de la 16a edició del Fòrum de Diàleg, que va tenir lloc el passat 28 de novembre a la seu de Collblanc.

El diàleg, una eina de proximitat i participació

El Fòrum de Diàleg d'Aigües de Barcelona, que ja ha celebrat la 16a edició, reforça el contacte amb les entitats representants de la ciutadania i potencia la comunicació amb els grups de relació de la companyia

AQUESTA ACCIÓ S'EMMARCA EN EL PLA AIGÜES 2020 DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE I CORRESPON AL SEGÜENT OBJECTIU:



Gestionar el servei de forma transparent basant-nos en el diàleg amb els nostres grups de relació

Aigües de Barcelona és una empresa que és conscient de la seva responsabilitat social, atesa la seva activitat diària: garantir l'abastament del servei d'aigua a més de tres milions de persones les 24 hores del dia els 365 dies de l'any. Això fa que tingui establerta una xarxa de relacions amb diferents agents socials: administracions públiques (locals i territorials), ONG, associacions de barri, centres culturals... Per això considera imprescindible mantenir un diàleg fluid

amb els diferents grups de relació del seu voltant.

Per tot això, Aigües de Barcelona organitza el Fòrum de Diàleg amb diversos grups de relació, i està plantejant com una oportunitat establir i compromesa que afavoreixi un veritable intercanvi d'informació, opinions i peticions en tots dos sentits: tant des de la companyia com des de les associacions convidades a participar-hi.



“Hem construït un marc de col·laboració i conversa”

Núria Latorre, directora de Clients d'Aigües de Barcelona, manté que el Fòrum de Diàleg "l'entendem com un canal de comunicació directe i dinàmic, en tots dos sentits, amb els nostres grups de relació. Les diferents entitats que hi participen ens fan arribar les preocupacions, interessos i necessitats de la ciutadania envers el servei que prestem. Volem que aquesta se senti atesa, amb la certesa que per part nostra sempre tindrà una resposta a les seves inquietuds, alhora que li proporcionem tota la informació d'interès respecte d'un recurs preuat com és l'aigua". Reconeix que a l'inici de la posada en marxa del Fòrum de Diàleg "costava trobar el punt per tal que constituís una eina efectiva de participació, però amb el temps s'ha aconseguit crear un clima de confiança i diàleg i hem construït entre tots un marc de col·laboració i de conversa directa i sincera, que ens facilita ser proactius en la comunicació. Aquí estem per parlar de tot i cercar les solucions que siguin adients a cada moment".

Comunicació més propera

Núria Latorre, directora de Clients d'Aigües de Barcelona, explica que "la nostra intenció era generar un clima que afavorís una comunicació més propera, que els agents socials presents sentin que som proactius per atendre les seves necessitats i inquietuds i respondre els seus dubtes".

El Fòrum de Diàleg organitzat per Aigües de Barcelona té lloc dos cops a l'any amb el propòsit de parlar sobre els serveis que ofereix Aigües de Barcelona a la ciutadania i els assumptes que realment preocupen els consumidors. Durant la darrera edició, la 16a, que va tenir lloc a finals de novembre a la seu social de la companyia a Collblanc, les associacions i entitats van mostrar les seves inquietuds, per exemple, sobre la necessitat d'explicar amb un llenguatge més entenedor els diferents conceptes de la factura de l'aigua.



CLIMA DISTÈS

La proximitat permet una comunicació directa entre les associacions i els representants d'Aigües de Barcelona.

Difondre els ajuts

Aquestes temes troben al Fòrum l'atmosfera de proximitat idònia per veure la llum. Una problemàtica protagonista a les darreres sessions del Fòrum de Diàleg ha estat la pobresa energètica. Els agents socials plantegen la necessitat de facilitar a les famílies en situació de vulnerabilitat l'accés a les diferents bonificacions de la factura de l'aigua com, per exemple, els ajuts del Fons de Solidaritat, creat el 2012 i que ja ha beneficiat més de 24.000 famílies. O per aconseguir les bonificacions per pensionistes o persones en situació d'atur. També es van explicar les campanyes de proximitat amb les quals es vol oferir informació de servei *in situ* a barris i municipis. Per exemple, la campanya Stop Tovallolletes al Vàter, o el *water truck* (camió d'aigua), que recorre fires i mercats dels municipis on Aigües de Barcelona és present per donar informació de com es fa un consum responsable de l'aigua.

La relació amb la ciutadania no es limita al Fòrum de Diàleg. Aigües de Barcelona també col·labora amb aquestes entitats en projectes d'impacte social immediat. Per exemple, en el projecte A-Porta, una iniciativa de la Confederació d'Associacions Veïnals de Catalunya (CONFAVC) per formar veïns com a assessors energètics als barris vulnerables. O la formació de tècnics de serveis socials perquè puguin explicar al detall la factura de l'aigua, d'agents energètics que assessoren famílies en situació de vulnerabilitat, o del personal tècnic de les oficines d'informació al consumidor.

Són iniciatives que, com el Fòrum de Diàleg, busquen informar la ciutadania sobre tot allò relacionat amb el consum responsable de l'aigua. "El diàleg amb els nostres grups de relació –conclou Núria Latorre– ens ajuda a conèixer les necessitats i les preocupacions de la ciutadania, alhora que ens permet fer arribar missatges de sensibilització i informació sobre un recurs tan preuat com és l'aigua".

“Amb aquesta informació, podem ser millors assessors”

Dolors Bascompte pertany a la Coordinadora d'Usuaris de la Sanitat, Salut, Consum i Alimentació (CUS) i fa una valoració "molt positiva" del Fòrum de Diàleg: "suposa una ocasió única de parlar d'una manera fluida amb el proveïdor d'un servei tan essencial com és l'abastament d'aigua. Amb altres operadors això no passa, costa molt més arribar a ells". Dolors Bascompte creu que és una eina molt important, ja que "es proporciona un accés directe a molta informació, que després pots transmetre als consumidors, orientant-los en les seves consultes i reclamacions. Amb aquesta informació, podem ser millors assessors". Considera molt interessant potenciar el Fòrum "sobretot en els moments actuals, amb tantes persones en situació de vulnerabilitat, i que necessiten el nostre ajut per resoldre els seus dubtes".



“Ajuda a plantejar punts de vista més constructius”

Gerard Hernández ha participat en el Fòrum de Diàleg com a representant de l'ONG FACUA-Consumidors en Acció. Per la seva experiència destaca que "Aigües de Barcelona sempre ha estat una empresa amb qui hem tingut molta col·laboració i diàleg. És molt útil que una companyia com aquesta s'obri a la societat". Gerard Hernández opina que "una iniciativa com aquesta ens permet millorar el servei que després oferirem als consumidors. També ajuda a plantejar punts de vista més constructius a partir del diàleg, a trobar mecanismes per resoldre conflictes, ja que les associacions convidades també podem fer les nostres aportacions i obtenir una informació més directa. Després traslladem tot el que s'ha parlat als consumidors. És una eina molt important, en especial a l'hora de demanar els ajuts del Fons de Solidaritat o les bonificacions a la factura".



“Hem pogut posar una cara a l'altra banda, crear un vincle”

Per a Julià Guimerà, de l'Agència Catalana del Consum, "que una empresa com Aigües de Barcelona tingui obert aquest marc de diàleg és molt important per als usuaris. Demostra que les dues parts, la companyia i els usuaris d'un servei tan important, tenen interessos comuns i que es poden tractar molt temes d'una manera directa i planera abans d'arribar a possibles reclamacions". Incideix en el fet que "desgraciadament, no és habitual que una empresa d'un servei bàsic de titularitat pública mostri aquest tarannà, per això s'ha de reconèixer". Julià Guimerà recorda que es van sorprendre quan els van convocar al primer Fòrum ("però ara assistir-hi és com una tradició per a nosaltres") i valora especialment "que hem pogut posar una cara a l'altra banda, crear un vincle que després ens ajuda a ser més efectius en el moment de solucionar un problema".



“Podem obtenir una resposta real i ràpida”

Daniel Cebrián, tècnic de Consum de la Diputació de Barcelona, defineix el Fòrum de Diàleg com "una iniciativa molt potent, sobretot de cara als clients d'Aigües de Barcelona i als consumidors, una bona representació de la societat civil". Explica que "nosaltres no som una entitat reguladora, però representem les administracions locals, i estem en contacte amb tots els ajuntaments dels municipis on opera la companyia. D'aquesta manera, li podem traslladar els punts conflictius i obtenir una resposta real i ràpida abans fins i tot que aquesta sigui operativa. També col·laborem amb els serveis socials dels ajuntaments, als quals aportem tota la nostra ajuda". Daniel Cebrián destaca que "tenim la prova que Aigües de Barcelona està molt conscienciada a l'hora de respondre els seus clients, ja que té un índex de reclamacions molt baix per tractar-se d'un servei universal i essencial com l'aigua".



Torre de les Aigües del Tibidabo

Des del 1905, la seva imatge està lligada a la de la muntanya que domina Barcelona

L'any 1899, la Societat Anònima El Tibidabo, impulsada pel doctor Salvador Andreu, empresari farmacèutic i immobiliari i filantrop, va posar en marxa un ambiciós projecte d'urbanització de la façana de la muntanya del Tibidabo que donava a la ciutat. Es tractava d'una zona que incloïa Sant Pere Màrtir i la barriada aleshores despoblada de Vallvidrera. El projecte va servir, entre altres infraestructures, per crear el Parc d'Atraccions, el funicular i el famós Tramvia Blau.

L'interès del doctor Andreu per aquesta zona de Barcelona va anar més enllà.

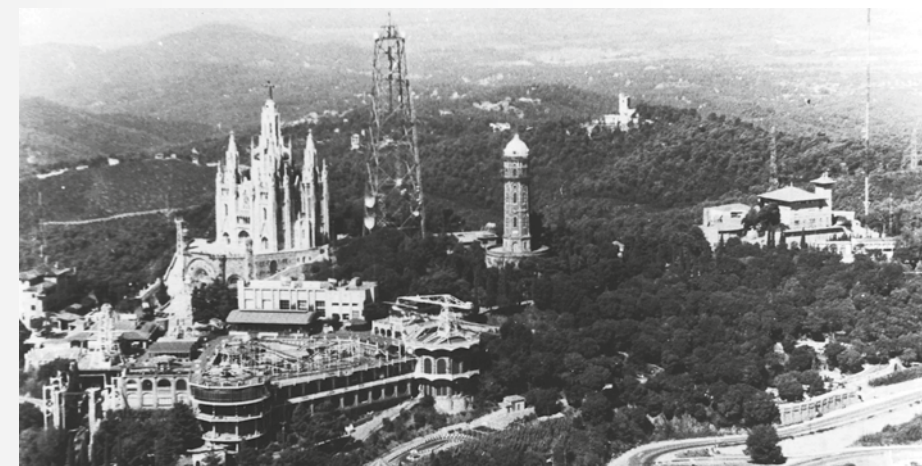
DELS PLÀNOLS A LA REALITAT

La Torre de les Aigües, poc després de la inauguració. A la dreta, els plànols originals.
Arxiu Aigües de Barcelona.

Després de viure alguns episodis de pesta a la ciutat, va decidir traslladar-se amb la seva família al conjunt residencial conegut com la Colònia del Doctor Andreu, pensada en principi per acollir els treballadors del Parc d'Atraccions del Tibidabo, inaugurat el 1901, i els seus familiars i amics. Arran d'aquesta arribada d'habitants, el nucli residencial de Vallvidrera es va constituir en el barri més alt de Barcelona.

L'augment de la població va fer que també s'hagués de fer front a la necessitat de subministrar un servei regular d'aigua a aquesta gent. Aigües de Barcelona, que vivia una etapa de plena expansió, va decidir la construcció d'un dipòsit al cim mateix de la muntanya, al costat del Parc d'Atraccions. Va encarregar l'obra a l'arquitecte Josep Amargós i Samaranch, amb la idea que reflectís l'esperit de progrés i modernitat de la ciutat. En lloc d'apostar per un dipòsit subterrani, Josep

Amargós va decidir construir una torre d'aigües, de les quals ja hi havia dues a la ciutat, a l'Eixample i a Can Girona. D'aquesta manera, seguint el corrent modernista al qual pertanyia, va dissenyar una torre de 40 metres d'alçària i més de 5 de diàmetre, per damunt d'un dipòsit de 100 m³. Tot un repte d'enginyeria tenint en compte que s'aixecava a una cota de 532 metres d'altitud. Es va inaugurar l'any 1905 i de seguida va despertar l'admiració dels habitants i visitants ocasionals de la muntanya pel seu aspecte. Construïda en maó vist, Josep Amargós –que posteriorment va dissenyar la Central Cornellà, seu actual del Museu Agbar– va decidir afegir tot un conjunt d'elements decoratius d'inspiració renaixentista: ceràmica vidriada i ferro forjat i pedra natural. A l'interior, es va instal·lar un dels primers ascensors elèctrics d'Espanya, capaç de pujar fins a 14 persones fins al cim, on es pot apreciar una panoràmica excepcional de Barcelona.



AL COR DEL TIBIDABO

A l'esquerra, el Parc d'Atraccions i la Torre de les Aigües a inici del segle XX. A dalt, l'entrada a la torre.
Arxiu Aigües de Barcelona.

INTERIOR DE LA TORRE

L'espectacular escala d'accés al cim.



Joia arquitectònica

Des de la inauguració el 1905, la Torre de les Aigües de Barcelona es va convertir en part indissoluble de l'*skyline* del Tibidabo, juntament amb el Parc d'Atraccions. Actualment, es pot visitar a les jornades de portes obertes d'Aigües de Barcelona i també, com va passar el cap de setmana del 27 i 28 d'octubre, amb ocasió del festival d'arquitectura 48h Open House. Els visitants poden admirar la singularitat d'un edifici que el mateix 1905 va ser guardonat amb el Premi Ciutat de Barcelona en la categoria d'Arquitectura, i que està inclòs en el Catàleg de Patrimoni Arquitectònic de la ciutat.

NOMÉS HI HA UNA MANERA DE POSAR FRE AL CANVI CLIMÀTIC: VIURE'L

THE ZONE OF HOPE

UN ALTRE FUTUR ÉS POSSIBLE

BY



Aigües de
Barcelona

ACONSEGUEIX LA TEVA ENTRADA A
www.thezoneofhope.com

Entrada gratuïta per a tots els clients d'Aigües de Barcelona

FINS EL MAIG DE 2019
CARRER DELS ARCS, 5. BARCELONA